

Contributors

Linné, Carl von, 1707-1778.
Laurin, Carl Gustaf, 1737-1773.
Uppsala universitet.

Publication/Creation

Upsaliae : Joh. Edman, [1767]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/m5r6f6m5>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

23
D. D.

DISSERTATIO MEDICA
DE

MENTHÆ USU

QVAM,

CONS. NOB. ET EXPERIENT. FAC. MED,
AD REG. ACAD. VPS.

MODERANTE

VIRO GENEROSISSIMO.

D: NO DOCT. CAROLO

VON LINNÉ,

EQUITE AURATO DE STELLA POLARI,

S:Æ R:Æ M:TIS ARCHIATRO

MEDIC. ET BOTAN. PROFESSORE REG. ET ORD. ACAD.

SCIENT. UPSAL, HOLMIENS. PARIS. PETROPOL. BEROL. IMP.

NAT. CUR. LOND. ANEL. MONSP. TOLOS. FÖRENT.

EDINB. BERN. NIDROS. CELLENS. SOCIO.

PUBLICÆ SUBMITTIT CENSURÆ,

CAROLUS GUSTAV. LAURIN,

HOLMENSIS,

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE XXX JUNII, MDCCLXVII.

H. A. M. S.

UPSALIÆ

APUD JOH. EDMAN, REG. ACAD. TYPOGRAPH.

S:Æ. R:Æ M:TIS

MAGNÆ FIDEI VIRO,

ARCHIATRO REGIO

ET

EQUITI AURATO

DE STELLA FOLARI

NOBILISSIMO ATQUE GENEROSISSIMO,

DOMINO

NICOLAO ROSEN

VON ROSENSTEIN.

PATRONE ET PROMOTOR SUMME.

*A*nte hos octo annos Tuis exceptus ædibus in Tuis haberi cæpi, Vir Generosissime.

Ab illo inde tempore a divino Tuo ore pendere licuit.

Ab illo inde tempore immerita non per dies sed horas & horulas numero.

Postulat hoc animum ad cineres venerabundum, gratissimum, quique verbis æquari nequit.

Majores illud in Arte Machaonia requirit progressionem, quam ut, quod exhibeo, exile specimen Tibi inscribere ausim. Medico igitur orbi universo, non Tibi hæc dicta sint.

Iustus ille Tuorum meritorum Arbiter verborum facilis mihi inopiam dabit.

Facilior longe Tu, Audaciam illustre Tuum temerandi Nomen, dabis.

VENERABUNDI HUIUS TUI NOMINIS

ET

PATRONI SUI SUMMI

Cultori & Clienti
humillimo

C:o. G:o. LAURIN.

CLARISSIMO AUCTORI,
AMICO HONORATISSIMO.

Magnopere peccare mihi viderer, Amice Honoratissime, nisi quavis data occasione meam adversum Te interpretarer pietatem. Etenim multorum annorum curriculo Te tali usus sum eruditionis meae architecto, ut ne molesta sed dulcissima mihi fuerint studiorum meorum initia. Adeo mollis & polita fuit Tua erudiendi me cura. Quæ tamen ita cum diligentia conjuncta fuit, ut diuturna tua facilitas & blanda consuetudo nihil de nostris progressibus detraxerit. Hujus Tuæ benevolentiae recordatio me Tibi ita obstrictum tenet, ut nunquam ære tuo me exire posse, certum sit. Quamobrem quum nihil aliud possim, nisi gratias tibi agere habereque immortales, & quid debeam, gratissimo animo reponere, opto, ut res tuas feliciter agas & præmia consequaris, quæ innocentiae Tuæ & ceteris bonæ mentis virtutibus respondeant. De præclara & minime vulgari Tua eruditione, de qua viros judicantes audivi, præsens Tua Dissertatio testatur. Quam dum publico judicio committis, dicere nequeo, quantum inde sentiam voluptatis. Discupio enim quam primum te videre iis honoribus & privilegiis ornatum, quibus tamdiu omnium, licet ipse neges, judicio dignus audivisti, & quæ spero tibi allatura fore fortunam florentissimam.

NICOLAUS ROSEN von ROSENSTEIN.

D. D.

PROOEMIUM

Electuro mihi meis vivibus aptam & speciminis Academi-
ci loco exhibendam differendi materiem, ita obvenere
multa in Anatomicis, Physiologicis, Pathologicis & The-
rapeuticis, si vel Morbos respexeris speciales, vel Simplicia
medicamina in Officinis reperiunda, erudita aliorum manu
dudum tractata, ut spem ineundæ apud Lecturos Benevolos
novitatis gratiæ facile deposuerim. In eorum vero oberrans
campo, quæ non intacta olim, nec tamen ulteriores respu-
ant curas & disquirendi laborem multiplici circumdatus af-
fluentia, diu quidem, ut in undis Tantalus, bæsi cupidus
& optioni impar. Arrisit vero tandem instituenda de MEN-
THA disquisitio, Medicorum animadversione & cura hoc di-
gnior mihi visa, quod, ut canæ vetustati notissima, ita hodie,
quam prouti oportet, parcius adbibita, usu non contemnendo
ætatem & pretium tulerit.

Quum autem & tempori & rebus memet circumstan-
tibus consulenti mihi fusiori esse non liceat in opera, quæ
oculis Botanicis, Pharmaceuticis & Therapeuticis rite per-
lustrata in molem facile excresceret, B. L. ægre ferre no-
lim, si per summa solum capita eundo, quæ juvisse
crediderim, decerpsero.

§. I.

MENTHA nomen plantæ, est ab antiquissimis inde temporibus ita appellatæ & ob vim medendi eximiam usu notissimæ. Plinio & Mentha & Mintha audit. Nec displicuit hoc nomen Botanicis systematicis, si a spurio Rivinianorum *Menthastris* hinc derivato genere discesseris. Ipsius vocis a Græcis ad Romanos derivatæ, natales inquirendi neminem morentur, quum nec juvet, nec in re incerta antiquissimorum vocabula extricare facile sit.

§. II.

Mentha ordinis naturalis est XLII. VERTICILLATÆ hæ plantæ appellantur *Morifono*, *Rajo*, *Hermann*, *Barbavio*, ceteris; CÆSALPINO refertur inter *Herbas seminibus quaternis*; RIVINO inter *irregulares Monopetalas seminibus nudis quatuor*: TOURNEFORTIO inter *Labiatas* & LINNÆO inter *Didynamas Gymnospermas*. Differt autem a suis ejusdem ordinis sociis *Corolla subæquali* & *Filamentis distantibus rectis*, prout videre licet ex Nob. D. Præsidis *Gener. Plant. N:o 713*.

In *Speciebus plantarum* hujus generis XV species suis notis descriptæ habentur, sunt nempe

Mentha auricularia.

sylvestris.

Viridis.

rotundifolia.

hir-

hirsuta.
aquatica.
Piperita.
fativa.
gentilis.
arvensis.
exigua.
canadensis.
Pulegium.
cervina.
canariensis.

Præter *auriculariam*, quæ Indicæ orientalis est, *canadensem*, quæ Americæ, & *canariensem*, quæ Africæ debetur, harum pleræque Europam incolunt, & quod observatu non indignum erit, præcipue Britanniam, ita ut felicem hanc insulam, præ ceteris, sibi patriam destinavisse, *Mentha* videatur.

§. III.

In OFFICINIS pharmaceuticis adamantur præcipue *Mentha crispa*, *Piperita*, *sylvestris* & *Pulegium*, quibus addi posset *auricularia*.

Menthæ CRISPÆ usus in Pharmacopœis erat olim frequentissimus. Illam recentiori ævo ejecit locumque occupavit apud Anglos præsertim *PIPERITA*. *SYLVESTRIS* externe tantum fere & parcius adplicata est.

PULEGIUM (*) alias, ac a *Mentha* distinctæ vis, plerisque habita fuit, quum tamen & genere & virtutibus reliquis *Menthæ* Speciebus amice consentiat; & mirari convenit, qui factum, ut *Mentha CERVINA*, propinqua adeo cognatione *Pulegio* nexa, huic locum

A 2

non

(*) Ita dicta, quod arcendis pulicibus inserviat, si sacculo inclusa in lecto manserit, secunda quavis hebdomade cum recenti commutanda.

non præripuerit, quum tamen *Lobelius* olim huic *Cervinæ* honorem detulerit, & *Monspelienses* Pharmacopolas adpellet, quos hanc semper, utpote odore & sapore suaviores, præ *Pulegio* adhibuisse affirmat.

Ceteris *Menthæ* speciebus *CANARIENSIS* quidem odora minus est & minori virtute nervina pollens, nemini tamen auctor sum, cum novis quibusdam Botanicis cultoribus, vel in novum Genus vel in ordinem *Asperifoliarum* eam cogere; Quatuor enim stamina habet non quinque, & Folia opposita non alterna.

In Officinis, secundum receptam nostratibus Pharmacopœnam prostant

Menthæ Sylvestris herba

Pulegii herba

Crispæ herba, *Conserva*

Syrupus, Aqua, Spiritus, oleum destillatum, oleum coctum

Hisce præcipuæ adhibetur Herba pro Infuso, Fotu, Balneis, Cucupha; oleum destillatum pro Eleosaccharis; oleum coctum pro Unguentis; Aqua destilata pro vehiculo; Spiritus & Tinctura pro vehiculo Eleosacchari; Syrupus & Conserva Pectori.

§. IV.

Plantarum QUALITATES in sensus, præcipue Gustum & Olfactum, incurrentes earundem in humanum corpus agendi rationem ut plurimum aperiunt. Placuit scilicet Creatori Optimo Maximo homini æque ac animantium brutorum reliquis hos binos constituere custodes, qua fieri possit, cura id acturos, ut ne quid noxii in corpus immitatur. Hi obvias quaslibet res dignoscunt & dijudicant, & horum ope in qualitates plantarum sollicite inquirunt Medicus, earundemque vim & in corpus humanum agendi rationem sagaci conjectura, longo quidem cautoque dein usu & observationibus

bus stabilienda, consequitur; Nec immerito. Constat enim hominis corpus duplici parte, *materna* seu interna & nervea, & *paterna* seu externa & fibrosa. In illam agunt medicamina cuncta odore, in hanc sapore; prouti dudum eruditorum observationibus est evictum. Ad Mentham nostram jam si animum adverterimus, quid de ejus usu habendum sit, repertum haud difficile erit. SAPORE minus insignis est, utpote quem *amaricantem* habet, sed acutiorem paulo, & caloris in lingua excitantem; odore multum pollet, qui admodum volatilis & gravis, in systema corporis nervosum, ut magnopere agat, necesse est, eidemque in re medica honorificum locum conciliavit. *Piperita* in eo præpollet *Crispæ*, linguam & mordeat magis & incendat, sed paulo post frigidiorum quendam & sibi proprium, si *Camphoram* & *Senegam* exceperis, sensum excitet. Et hinc quidem præcipue præ Crispa Anglis adamatur *Piperita*; nec id immerito, si secundum qualitatem sapidam spectetur. Quum vero in olido præcipua ejus vis sit, res ulterioris adhuc indaginis esse videtur.

§ V.

Varia saporis genera definitu equidem & distinctu valde difficilia sunt, difficiliora tamen odoris. Dispersi autem hi consueverunt in *Gratos* qui & excitant & refocillant Encephalum & nervosum systema, & in *Ingratos*, quos repellentes vocamus, quosque aversatur Encephalus. Sunt tamen odores in plantis, æque ac sapes, ita sæpe mixti, ut quisnam prævaleat, distinctu sane facile non sit. Dominatur equidem in *Mentha* odor fragrans, sed ita, ut adfusi quid habeat *bircofi* seu *felini*, *Nepetam* aliqua ratione referentis. Singularis vero est, quem *Felinum* dicimus odorem in radice *Valerianæ*, *Serpentariæ* & *Nepetæ* obvium, ut nil supra ita feles allectans. Proximus huic est *Hircinis* in

Geranio robertiano, Satyrio hircino, Pimpinella nostrate, Sabina, Ruta &c, sed tenuior, ut si horum tantilla portio spirantibus e. gr. *Melissæ* addita fuerit, *Menthæ* odorem sentias. Videntur hi omnes e diametro oppositi *Ambrosiacis*, & proinde vires habere plane contrarias.

§. VI.

Spirantia omnia esse RESOLVENTIA experientia testatur Chirurgorum, qui, ut primum, in corporis aliqua parte contusa, fibræ nervique læsi fuerint, & sanguis vi extra vasa diffusus cum suggillatione gravi, primam in solvendo operam ponunt. Olim persvasum Medicis erat hujus medicinæ vim resolventem sitam esse in separatione sanguinis coagulati; sed vero quum hæ plantæ, non succo & substantia sua valeant, sed halitu, postquam infusum eorum expressum tantummodo halitu infecerit linteum pro fomentatione adhibendum, luculenter patet, ipsum esse halitum fragrantem, qui obstruentium humorum solutionem efficiat; luculentius autem in oculi suggillatione, quæ solius *Camphoræ* vel *Croci* ab alio quovis masticati halitu in oculum immisso sanatur. Agunt igitur fragrantia in modum Spiritus salis Ammoniaci, qui naso admotus syncope correptos nervos afficiendo excitat, ita ut solventia hæc fragrantia vim habeant *excitatricem virium vitæ* in nervis oppressis, qui facultati naturali agendi restituti, perpetua sua oscillatione restituunt & in ordinem turbata redigunt.

§. VII.

Gemina præcipue vi excellit *Mentha* resolvente & antaphrodisiaca. Resolventes & Nervinæ sunt omnes fere plantæ *verticillatæ*, saltem gravi & svavi odore præditæ & somnum abigunt, præsertim intra corpus adhi-

hibitæ; Est eadem Somnum arcendi vetus de *Mentha* observatio; unde vulgo laudatur in morbis omnibus *Soporosis*, utpote *Apoplexia*, *Caro*, *Lethargo*, *Paralyfi* & *Syncope*. In inflammatione dolor adest; nam fibra tensa rupturæ proxima dolet, teste *Barbavio*. Hinc in omni *inflammatorio* morbo & pro fotu corpori applicatur *Mentha*, & in medicatis potionibus propinatur ad excitandam nervorum vim, quæ inflammationem solvat & dolores tollat. In *Cephalalgia* & debilitate capitis nil frequentius adhibetur *Cucuphae Mentha*, *Melissa*, *Ocymo*, *Lavandula*, *Thymo* & quæ his proximæ sunt. In *Vomitu*, *Torminibus*, *Colica*, *Lochiis suppressis* (*) quotidie a turba Medicorum præscribitur *Mentha* & in fomentationibus externe adhibenda & interne, ut ipsa aqua *Menthæ* destillata vulgo *aqua Colica* appelletur. In *Dysenteria* ad fovendum abdomen, ut *Tormina* tollantur, felici successu herbam *Menthæ* adhibitam novimus; infantum ventrem torminibus laborantem oleo *Menthæ* cocto commode inungunt obstetrices, & in quavis eorundem *Colica* quotidiano usu invaluit *Aqua Menthæ* destillata. Nec nervis solum *Mentha* prodest, fibras etiam, quæ, nisi a nervis animatæ, vi sua elastica privantur, intendit. Ubi enim nervi laborant & fibræ proinde in intestinis debilitatæ sunt, eos superant

sc-

(*) Non raro vilioris sortis *Puerperæ*, quæ minorem corporis curam habent, in febribus, *Lochiis suppressis*, *Delirio* vel *Petechiis spuris* laborant; etenim terrore, somniis, acidis ingestis, frigidiori aura subtus suscepta cessant *Lochia*, & inde mala hæc omnia. Hoc in casu minime spernendus est *Menthæ* usus, non tantum pro fomentatione totius abdominis, sed etiam interne pro *Infuso* & *Enematibus*; adeo ut plures hujus generis mulieres solo hujus remedii usu sanatas non ignoremus.)

ſæpe incarcerationi flatuſ, inteſtina diſtendunt & tormenta excitant. Medentur hiſce malis Medicamina ſic dicta *Carminativa*, utpote Fragrantia, quorum in ordine primum facile ſibi locum *Mentha* depoſcit, ita ut vix ulla planta ob ruſtatricem vim Hyſtericis adametur magis, magisque Tormina, convulſiones interdum producentia, mitiget. Nec nuper hoc innotuiſſe, verſus *Martialis* innuit.

Nec deeſt ruſtatrix Mentha.

§. VIII.

Altera *Menthae* vis in eo ſita eſt, quod humores extenuet, & *Antaphrodiſiaca* ſit. Qua ratione vitales vires liquidam quidam perpetuo tenuemque reddant ſanguinis maſſam, dictu neſtquam facile eſt; id vero earum ope fieri conſtat. Sanguis enim in cadavere coagulatur; & calori ſolum vel frigori corporis hoc non deberi, vel inde patet, quod infantes ſenibus multo calidiores, non tamen ſpiſſos magis habeant humores. A multis retro temporibus notiſſimum eſt Mentham ſolvere & extenuare corporis humani fluidas partes, ipſumque *Lac* ea impediri, ne concreſcat.

Obſervant quotannis ruſticae mulieres, multo minorem caſei copiam præbere *Lac*, dum, meſſe peracta, agris, ubi *Mentha arvenſis* ut plurimum luxuriat, paſtum imittantur pecora; ſed vero cauſſæ ignaræ ſaſcinatum eſſe lac autumant. Hinc *Mentha* a nutricibus adhibita & oleum *Menthae* deſtillatum ablaſtantium axillis inunctum, affluxum & copiam lactis tollit. Medicis adprime inſervit hæc *Menthae* ſolvendi vis. *Mammarum Bubones* ſubnaſcuntur facile puerperis & nutricibus a minimo quovis errore: a cibo, a potu vel cereviſia acida ab acido quocunque in primis viis, a terrore quovis aut vehementiori animi motu, lac concreſcit, mammae inflammantur; hinc ſuppuratio, Fiſtulæ, Schirrus, Car-

Carcinoma. Hujus mali initiis *Mentha* paratissima est Medicina. Hac vino cocta mammæ foveantur iteratis sæpius vicibus, & propinatur Eleofaccharum ex *oleo Menthæ destillato*, cum *vehiculo ex aqua Menthæ destillata*. Apud Nutrices l. matres lactantes facile acidum generatur, nisi cibo potuque acido & Spiritu Vini abstineant, iram & dolorem fugiant, motum corporis, cui adveverunt, non negligant. Hinc lac acescens in ventre infantum nimis coagulatur, ut imbecilliora eorum intestina id ipsum solvere & in sanguinem vertere nequeant. Hinc tormina, ejulatus, pallores, excrementa viridia, & convulsiones. In his malis ex herba *Menthæ* vino cocta fomentum Abdomini paretur, aqua *Menthæ* destillata propinetur, abdomen oleo cocto *Menthæ* inungitur, Nutrici porrigitur infusum *Menthæ*, Syrupus, Conserva, Tinctura, vel *Mentha* quocunque modo parata. Solvit *Mentha* etiam pellitque sanguinem, ut sit inter optima Emmenagoga in *Menstruis suppressis*. Exemplo sunt Hystericæ, quæ *Menthæ* Spiritu, mali sui medicina, diu usæ, copiosam ita patiuntur tandem menstruam purgationem, ut facile Hæmorrhagiam uteri incurrant & hinc ab usu ejus abstinere coguntur. Unde subnata medicis, in Menstruis suppressis ex Eleofaccharo & *Menthæ* Spiritu medicinam parandi occasio.

§. IX.

Solvit usus *Menthæ* internus humores, adeoque debiliorem reddit ipsam genituram, quæ quo consistentior eo magis foecunda & fervida est; venere abutentibus contra debilior & minus efficax. Eorum, quæ *sterilitatem* producant, vix ullum medicamentum efficacius est *Mentha*, hoc effectum notissima ab antiquissimis retro temporibus. Unde Aristoteles, *Mentham tempore belli nec serito, nec edito*. Ipsa namque libido vigorem addit animumque; Ejus vero defectus effeminatos reddit, &

animo corporeque debiles. Est Hysterica Passio frequentissima apud viduas, quarum lymphæ genitalis jam non satis secernitur, unde humor circa uterum, ovarium, tubas stagnans, acrior fit & corrosivus, uti ex *Boneti Sepulcreto Anatomico*, & millenis aliis exemplis constat, & inde horrendi illi spasmi & cetera dira symptomata illis perferenda. Intuitu causæ igitur à *Hypochondriasi* magis distat hysterica passio, quam recentiores facile agnoscunt Medici, & quotidie videre licet viduas hystericas a novis nuptiis convalescentes. Inter medicamenta autem antihysterica ita usu *Mentha* vulgata est, ut vix ullus sit medicus, qui eandem non præscribat, & forte pari ratione, ac supra §. VIII. in affluxu lactis ad ubera vidimus, sanguinem solvendo & ut Emenagogon heic agit *Mentha*.

§. IV.

Quum *Mentha*, ut dictum est, humores reddat tenuiores & fluidos magis, viscidum etiam, tot malorum Lænam, solvat pellatque, necesse est. Medetur igitur *Leucorrhææ* & *Asthmati*, quibus tollendis infusum *Menthæ* cum aqua propinari solet. In *Tussi convulsiva* & *Syrupum* & succum *Menthæ* cochlearis dosi, commendat *Boyle* in specificis. Ex humoribus ad tracheam lentis tardisque *Raucedo* oritur, cui Medicina est *Decoctum Pulegii edulcoratum* ad unicas binas cum cubitum eatur, *Chefn.* Ex spisso nimis aurium sero dum *Surditas* evenit, hic & egregius plane *Menthæ* usus est. *Marlovius*, felicissimus ille Londinensium Medicus, qui tot arcana & specifica noverat, efficacem ut maxime surditati medicinam parare solebat. Latuerant diu, quantebatur planta, nec nisi ejus *Speciebus* terræ mandatis & nil nisi *Mentham* producentibus, innotuit, vide *Dalei Pharmacologiam*. Conjectu equidem difficile est, unde hoc hauserit *Marlovius*; a fide tamen parum abest,

est, debuisse illum hanc medendi rationem *Hermanno*, qui, quo in *Zeylonainsula* degerat, diuturno tempore, ab incolis duplicem contra surditatem medicinam didicerat, usum scilicet *Hedyotidis Auriculariæ* & *Menthæ Auriculariæ*, quarumque hæc, ipso fatente *Hermanno*, alteri multo erat præstantior.

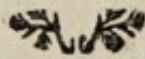
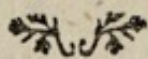
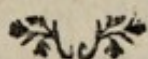
Quem nuper citaveram, *Daleus* refert etiam, *Londonensem* quendam *Agyptam* arcanum contra *calculum* venditasse, cujus semina a *Wattsonio* seminante, *Mentham* produxerunt. Hinc nata aliis in *Lithiasi Menthæ* adhibendæ ansa. Equidem videt facile quilibet, *Mentham* haud *calculum* solvere posse, hic vero cum semper accrescat ex viscido calculo circumfuso, hoc solvendo *Mentha* incrementum calculi impedit.

Vulnera quælibet sanandi ad naturam ulceris reduci debent, ut ipsum pus chyli seu lactis germinantes fibras nutrituri indolem obtineat. Hoc ipsum si tenue nimis & acrius sit, serius carne repletur vulnus. Abstineant igitur a *Mentha* graviter vulnerati, quum vulneris sanationem prohibeat.

Quum nimio muco interne obductum fuerit *Ventriculus*, oboritur *Anorexia*; paratissima huic medicina est essentia *Menthæ* cum proprio Spiritu, addito saccharo, parata. Quin & hæc ipsa medicina in *Lienteria* summis encomiis commendatur a *Bœrharvio*, ut taceam *Epithemata* e *Mentha* quotidie in *Vomitu* adhiberi.

Hinc ut opinor egregius plane *Menthæ* usus patet in *Hysteria*, *Colica*, *Menorrhagia*, *Bubonibus Mammarum*, *Leucorrhæa*, *Surditate*, *Calculo*, *Asthmate*, *Vomitu*, *Tussi convulsiva*, & quod humores solvat, lactis coagulationem impediat, *Emmenagogum* sit, *Stomachicum*, *Ructans*, *Antaphrodisiacum* *Vulneratis noxium*, & *Somnum arcens*.

TANTUM

CLARISSIMO AUCTORI,
AMICO ET POPULARI HONORATISSIMO.

Ingratus merito vel potius improbus, Amice Honoratissime, videri possem, si quum Tibi Principi pueriles meos in literis progressus acceptum retulerim, nullo tuum in me studium celebrarem modo, aut certe conarer. Ita enim me tibi devinxit iuventus sermonis & consuetudinis Tuæ, fides & sinceritas, mores ceteri, præcepta curaque satis quam credibilis meliorem me eruditioemque reddendi, octo annorum tempore, quum ex ore Iuo pependi; nihil ut magis cupiam, quam tibi declarare posse, quanti apud me sis. Quum vero hoc a me nunc fieri nequeat, vides, Amice Suavissime, quid de me sentire debeas, & quomodo nihil apud me sit, quod Tibi placere possit, præter animum meum. Respice animum meum, & certum habe, prius me mortalem fuisse desinere, quam in Te gratum. Et hoc præcipue hac occasione testatum volui, dum eruditionis tuæ, cui ego certis auspiciis concreditus fui, specimen ponis, & de quo etiam Tibi congratulari volo. Et quemadmodum nihil mihi est optabilius, quam abs Te quam maxime amari; ita, quo posthac etiam me redames, nullo ego tempore non te amabo, & efficiam, ut id intelligere possis. In primis pro perenni tua felicitate vota quotidiana nuncupabo.

NICOLAUS AURIVILLIUS.